

Els morts a les cunetes de la guerra civil, diumenge a TV3

Diumenge 1 de juliol, a les 22:05, TV3 emetrà La guerra inacabada, un documental sobre les fosses de la guerra civil que encara queden intactes a Catalunya i sobre les 5.063 famílies que reclamen, encara, que se'ls tornin els cadàvers dels seus parents republicans.

Desenterrament complex

Mentre el franquisme organitzava grans campanyes per enterrar els morts del seu bàndol, bona part dels cadàvers dels republicans van restar a les fosses. De fet, en molts casos els familiars van intentar traslladar els morts al cementiri i se'ls va negar l'autorització. Les institucions democràtiques, dins el pacte de silenci de la transició, van preferir ignorar aquest espinós tema. Fins el 2004 la Generalitat no va començar a excavar la primera fossa (a Prats de Lluçanès). Molta gent va morir sense poder veure com els cadàvers dels seus parents eren recuperats i enterrats dignament. El juliol del 2017, el Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència de la Generalitat de Catalunya va endegar un pla d'excavació de les fosses de la Guerra Civil Espanyola que encara queden a Catalunya, i va crear el Programa d'Identificació Genètica, amb un banc que permet creuar les dades familiars amb les restes que es vagin localitzant. Actualment hi ha unes 500 fosses identificades.

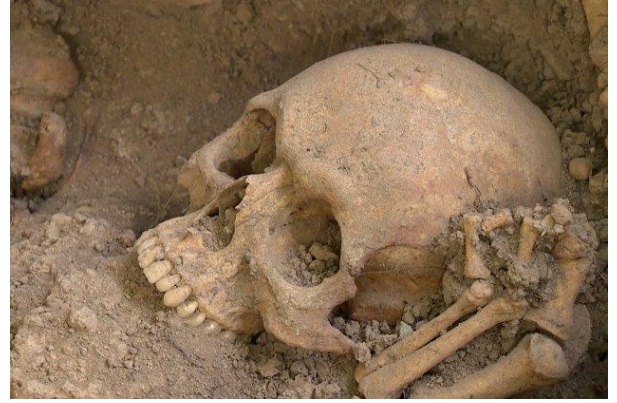
Un equip de TV3 ha seguit durant uns mesos la feina d'antropòlegs, arqueòlegs i genetistes que obren les fosses, n'extreuen els cadàvers i n'intenten identificar les restes i atribuir-les als desapareguts. El resultat ha estat "La guerra inacabada", una docuficció produïda per TV3 amb la col·laboració de Som Batabat i presentada per Antoni Tortajada, que explica cinc històries que hi ha darrere d'aquestes fosses. Per fer-ho, compta amb l'ajuda de testimonis i familiars que, a través d'imatges ficcionades, han reconstruït com van passar les morts i assassinats. D'una banda, s'ha seguit en temps real l'excavació d'algunes fosses, i tot el procés posterior. De l'altra, s'han reconstruït les morts i assassinats a través d'imatges ficcionades. I, per últim, s'ha deixat un espai per a la memòria, amb l'acompanyament i el testimoni de familiars que aporten els records i les històries sobre els seus desapareguts.

Cinc històries

El reportatge segueix els casos de 5 fosses famoses. La primera és la de Prats de Lluçanès, on va haver-hi 320 republicans morts, alguns en combat, però la majoria afusellats pels vencedors. La segona és una petita fossa de Cassà de la Selva on hi havia un sol cadàver, atribuït a un brigadista internacional, que no estava identificat. També al Perelló, al Baix Ebre, es va excavar la fossa on es creia que hi havia enterrats dos brigadistes britànics caiguts en combat. Els investigadors també han seguit el cas de Lluís Fàbrega, un pres republicà de Síria que al febrer de 1939 va "desapareixer" quan era traslladat de Manresa a Barcelona; els seus familiars creien que havia estat executat al coll de Can Maçana, a l'Anoia. Finalment, a les fosses de l'hospital militar del Soleràs s'hi busquen les restes de l'avi de Josep M. Farré, a qui havien tallat una cama poc abans de la seva mort. Gairebé 80 anys més tard, no hi ha la certesa que les històries siguin certes i els arqueòlegs hauran de certificar si les suposicions dels familiars de les víctimes són exactes. TV3 mostrarà com s'han posat en marxa els mecanismes de recuperació dels cossos dels desapareguts. Un esforç per tancar les cicatrius de la guerra.

Foto de Carme Alsina amb el seu promés.

Una imatge del programa.

Publicat a: El Nacional.cat, 26 de juny de 2018

Font del document: https://www.elnacional.cat/ca/cultura-idees-arts/guerra-inacabada-morts-cunetes-tv3_281931_102.html